

Врочисте відкриття приюту-сиротинця Робітничого Запомогового Т-ва в Паркдейл, Ман.

НА ПЛОЩІ ПРИУТУ-СИРОТИНЦЯ

Це було в неділю, 31 серпня. Уже сполудня стали прибувати трудящі Вінніпегу й околиці на простору площу Робітничого Запомогового Товариства в Паркдейл, Ман. Ще здалеку вітав усіх червоний сиротинець й сирій приют, вказуючи шлях напрямі до його. Північно-східний вітер навіду зривав листя зелених ще дерев й кущів, встелюючи доріжку до приютбудинків. Гострою щитиною порослого обличчя, сторчали стебла пашного вівса, зліва попри саму польову доріжку. Тут й там промигну сирій кролик, щоб знов потонути вгущі зелені. Чайкою заскиглили снігобілий риболовць, повиснувши над Червоною рікою, що кордоном розложилась на сході приютбудинків.

Вже бачимо першу стежу, сірію здалека. З великою порожньою скарбонкою ждуть відвідувачів, з бунтом червоних биндів спішають назустріч вартіві й пропускаяють усіх, вчепивши на грудях пам'ятний значок: "В день відкриття приюту й сиротинця РЗТ, 31 серпня 1930 р."

Журавлиним ключом встановились анта зправа, табором розташувались польова кухня РЗТ, від якої заносить курячиною парюю, а трохи далі від неї засів товариш з буфет-

ними тикетами. Базарний рух вже в повному ході. А там долом-долиною бродять огірочки й торбинки, а той так полою міряють струнки, випашені огірочки РЗТ. Наостіж відкриті двері сиротинця й приюту вітають усіх відвідувачів, що товпляться просторими кімнатами, де мають спочити струдажені тіла обезсилених приютників й сиротинських малечі.

"Ставайте членами Робітничого Запомогового Товариства", "Будьте власниками сиротинських будинків" — такі написи відійшли на балконі приюту, наче в останнє пригадуючи тим спрацьованим відвідувачам, що тримають себе ще здалека від робітничих організацій, щоб збільшували фронт бойового робітництва й ставали членами робітничо-фермерських організацій.

Саме нагорі, на балконі приюту, розташувались сурмачі оркестри РЗТ. Ще хвилину й залунали звуки бойового "Інтернаціоналу" по безкраїх ланах РЗТ-івської фарми. З усіх-усюдів, навіть з огірочного поля спішить наряд на звуки оркестри. Всі раді послухати сурмачів й тих промовців, що готовились повітати цей день святою відкриття приюту й сиротинця враз усіма відвідувачами.

ПРОМОВЦІ ВІЯСНЮЮТЬ ЗНАЧІННЯ ПОДІЙ...

Товариші робітники й робітничі! — вітром понісся голос Головного Заряду Робітничого Запомогового Товариства, тов. Г. Сидора.

Сьогодні день святочного відкриття приюту й сиротинця скликав нас усіх в те місце, щоб своєю присутністю звеличити цю важку дію в розвитку нашого запомогового товариства. Два роки саме минає з того часу, як Робітниче Запомогове Товариство стало власником отих будинків з доволішиною землею, щоб в них дати пристановище тим, які не зможуть більше запрацювати на рештки днів свого життя. Оцей приют й сиротинець заповніться незадовго тими, що потребуватимуть помічної руки усіх працюючих. Відкриваючи оце свято приютбудинків, вітаю від Головного Заряду

РЗТ усіх присутніх, що все стояли при своїй організації, ніколи не відказувалися їти й з поміччю, й віримо, що й надалі розвинемо ще більшу працю з вашою поміччю в розбудові Робітничого Запомогового Товариства.

Другий заряд промовляв тов. М. Попович, який працює зараз на Вищому Освітньому Курсі, що міститься саме в приюті. У своїй промові тов. Попович вказав на завдання тих робітників, що стоять зараз в бойових робітничо-фермерських організаціях та на той бойовий шлях по якому їм припало йти.

— Ми, організовані робітники, говорив промовець, маємо перед собою й те завдання, поклопотатись за тих робітників, які визиском їхньої праці є засуджені на загроб'я. На наших очах страждає зараз

чимало дітей, які потребують дбайливої виховної руки організованого робітництва, щоб зайнялося ними й підготувало їх до майбутнього життя.

Говорачи про свято відкриття, не як про місцеву подію, але як про велику подію в розвитку цілої організації, тов. Попович вказав на привітні телеграми та листи, що наспіли з різних місцевостей.

Приют і сиротинець в нас не являється звичайним захистом для робітників й їхніх сиротів, а перед нами стоїть питання зацікавитись тими, що потребують нашої помічі й виховання молоді гідну бойового пролетаріату. Правда, в теперішньому суспільному ладі ми не багато матимемо змоги дати поміч тим робітникам й їхнім дітям, що потребуватимуть її. Нам не приютів треба, а повного забезпечення для тих, що своїми силами створили все те добро, яке можемо тільки бачити, що запрацювали його власними силами й працею. Змагаючись шляхом класової боротьби до такого забезпечення, ми, покищо, мусимо й творити свої робітничі інституції, щоб вквітати нашу боротьбу й мати змогу виховувати в них нових бойців класового фронту.

У нашій праці ми покладаємо надію на усіх трудящих. Ми не хочемо дурити себе, що унемо лих, відкриваючи приют сьогодні. Ми знаємо, що оте лих, яке придало зараз усіх трудящих, можна усунути лише тоді, коли усумемо той лад визиску й гнету. Й ми, організовані робітники, до цього змагаємо.

Під бурхливі оплески слухачів-робітників й робітниць, закінчив тов. Попович свою промову окликом: Хай живе Робітниче Запомогове Товариство на визвольному шляху робітничої класи!

Після того заговорив директрисний організатор від компарції, тов. Форкін. Він вквітати переповні сьогоднішній стан відкритих й загострених боїв пролетаріату проти капіталу, торкнувся питання безробіття, що охопило усі капіталістичні країни світу, висновок, що одинока комуністична партія шляхом класових боїв визволить трудящі маси з тогочасного уярмлення. Вкінці тов. Форкін вказав на воєнну загрозу, що її несуть імперіалісти, під-

готовляючись до збройного нападу на країну Рад, на Радянський Союз. Станути на оборону СРСР, вступити на шлях визвольних класових боїв, є обов'язком кожного робітника й робітничі та бідняцького фермера.

Тов. В. Н. Колісник у своїй промові заговорив про той час, як організувалося Робітниче Запомогове Товариство, щоб нести поміч тим робітникам й робітницям, які вчас посилено-го визиску праці й спід-ап системи стають жертвами того визиску, каліють при варсафтах тієї самої праці, з якої багаті збивають великі зиски. — Немає дня, говорив тов. Колісник, щоб хтось з робітників робітниць не шукав помічі. Й до мене звертається чимало, жалючись, що вони влаються до усяких державних й муніципальних властей, а ті лише посилюють їх по різних офісах й все одно нічим кінчаться усе клопотання й апетіцію.

Не відкладайте на пізніше ваше вступлення в члені РЗТ, коли ви можете це зробити сьогодні! Підіть зараз в члені цього запомогого товариства, щоб бодай часті облегшити свої терпіння у найгорішій хвилині — закінчив тов. Колісник свою промову.

ПРИВІТАННЯ ВІД ОРГАНІЗАЦІЇ З ІНШИХ МІСЦЕВОСТЕЙ

Тов. Юрчак, представник Польського Робітничого Товариства, вітає день відкриття приюту й сиротинця від польського робітництва.

— Польське робітництво, — говорив товариш Юрчак, йде у визвольних боєх плече в плече з усім пролетаріатом світу. На тому самому бойовому шляху стоїть польське робітництво Канади, й іде в класовий бій впарі з робітництвом других національностей. Ваш здобуток, товариші й товаришки, є нашим здобутком, й всього робітництва Канади. Ми радіємо, що можемо вас повітати в день відкриття приюту й сиротинця РЗТ й виявити іменем польського робітництва якнайширші побажання у вашій дальшій праці в організуванні робітництва. Хай живе Робітниче Запомогове Товариство! — закінчив привітання тов. Юрчак.

Від фермерських організацій з Вінніпег Біч, Ман., промовив тов. Гаврилюк повитаний оплесками присутніх. Вказуючи у своїй промові на важкі дні життя трудящих фермерів Канади, тов. Гаврилюк розповів, як фермері теж радють здобутками наших організацій. Взнавши за придбання будин-

ків й фарми Робітничим Запомоговим Товариством, фермері зголошуються далі до того запомогого товариства, вписуються до його, стають власниками отих будинків, де мають знайти пристановище знесилені працею старші робітники й фермери та діти-сироти.

Тов. Чоповик привітав день відкриття приютбудинків від імені курсантів Вищого Освітнього Курсу, що зараз поглиблює своє знання в тому ж самому приюті, щоб відтак допомогти в організаційно-освітній праці трудящим Канади.

Чимало є зараз дітей-сиротів працюючих батьків, чимало є й старших робітників, які потребують нашої помічі. Їм не подасте тієї допомоги ніхто, як ми не зробимо цього самі. Ми й нестимемо ту поміч тим, що їм потребують від нас, ми на те й відкриваємо сьогодні приют й сиротинець, щоб у них примістили старших робітників й дітей-сиротів, щоб виховати останніх на добру й надійну зміну бойового робітництва.

З щирим привітанням від відділу ТУРФДім в Гімлі, Ман., виступив тов. Мартин. Він відзначив важливість дня в історії розвитку Робітничого

Запомогового Товариства відкриттям приюту й сиротинця для тих трудящих й їхніх дітей, що стали вже жертвою насильного визиску праці й поневолення. Рівночасно тов. Мартин повідомив, що фермері радо зустріли вістку про відкриття приюту й сиротинця й щораз більше напливатимуть в лави тієї організації. Ось і фермери в Гімлі вже готують зорганізувати в себе відділ РЗТ, щоб забезпечити себе хоч в часті від наглого випадку каліцтва чи смерті. Привітним окликом — Хай живе й розвивається РЗТ! — закінчив товариш свою промову.

Ще промовляв передостанній бесідник, тов. І. Коринський від відділів ТУРФДім й РЗТ в Іст Килдонан. У своїй промові він переповні той шлях праці й успіхів, що його пройшло Робітниче Запомогове Товариство від свогою народження аж по сьогоднішні дні, відзначаючи день відкриття приюту й сиротинця як одну з найважливіших подій у розвитку товариства. Зкладаючи привітання від організованого робітництва Іст Килдонан, товариш промовець закликав тих робітників й робітниць, які стоять ще збoku РЗТ, вступати в члені цього запомогого товариства й бути власниками тих приютбудинків та забезпечити себе.

Останнім промовцем був тов. М. Шатувльський. Він переповнів, як саме два роки тому РЗТ стало власником отих двох будинків й 70 акрів землі, заплативши за них \$42,500, а 30 акрів землі докупило товариство дещо пізніше за \$3,500, щоб мати усю фарму в одній цілості, нерозривну.

За отих два роки, продовжав тов. Шатувльський, Головний Заряд РЗТ стався господарку на землях РЗТ. Правда, в минулому році посуха й морози знівчили городовину й збіжжя, однак, вже цього року ми бачимо землю РЗТ вкрити зривними городами й зжатим вже вівсом. От й зараз чимало бачимо людей в огірках, відкіля вже вибрано понад 800 бундів огірків.

Будинки ці, в яких ми від сьогоднішнього дня прийматимемо вснажених працею й визиском робітників й сиротів по батьках, що передчасно загнали в той самий визиск праці в могилу, хай стануть приютом й сиротинцем не лише старців й

сиротів, але приютом молоді для навчання, що виховувала в собі крицеву силу в класових боєх, які щораз гостріше розгортаються довкола нас. Оця земля, що розложилася навкруги приютних будинків, хай буде отим магнітом, який притягне би всіх робітників й робітниць та бідняцьких фермерів до революційних організацій, щоб вони здобували землю не лише невеличкими класниками, а захоплювали землі усього світу шляхом класової боротьби й стали власниками того світу, який дбає би за добробут працюючої класи.

Після привітання промови т. Шатувльського говорив ще раз т. Сидор, голова Головного Заряду РЗТ, щиро дякуючи присутнім, що прибули на відкриття приютбудинків й побажав, щоб трудящі й надалі дбали про свою запомогову організацію, а вона й дбатиме так само про тих, що не забувають за неї.

Під згуки могутнього "Інтернаціоналу" сурмачів РЗТ, закінчено привітну програму святочного відкриття приюту й сиротинця. Зазначити треба, що оті самі сурмачі перепітали музичними творами пром'яні бесідників через цілий час мітінгу, так, що по суті був це концерт-мітінг під відкритим небом, яке в той день дуже хмурилося.

Ще трохи обходили присутні відвідувачі приютбудинки, широкі РЗТ-івські простори, наче їхні дбайливі хазяї-власники й поволі стала порожніти площа РЗТ. Відвідувачі подались до своїх домів.

На закінчення треба згадати, що день не був сподівано гарний, головню від полудня почало хмаритися й повітати холодним вітром. Це сплило багато людей. Все ж таки на площі того дня було коло 2,000 робітників й робітниць.

Згадуючи про промовців, треба також віддати справедливість гурткові тих товаришів й товаришок, що цілий день з самого ранку працювали в бундетах кущі, нагодувавши з тисячу людей в огірках, відкіля вже вибрано понад 800 бундів огірків.

Учні ВОК зробили гарну прислугу святові, удекорували фронт великого будинку зеленим.

Ну, а багато з присутніх працювалися в огірках, які рясно вкрили цього року долину понад Ред рівером.

П. Л.

ПЕРЕДВИБОРЧИЙ ТЕРОР ФІНЛЯНСЬКИХ ФАШІСТІВ

Таємний обійчик закликає фашістів до нищення комуністів і революційних робітників.

"Фінський Соціал-демократ" опублікував таємний обійчик фашістської спілки "Союмен Луко" своїм окружним організаціям. Обійчик пропонує провадити отвертий терор підчас виборів до союму. Як повідомляють, недавно делегатське зібрання "Союмен Луко" ухвалило виступати сумісно з керівниками лапуаського фашістського руху й домагатися, щоб склад нового союму ухвалив закони, які забезпечують "знищення комуністів". Спроби комуністів взяти участь у виборах вирішено припинити. Як кандидатів буржуазного блоку, вирішено припускати тільки фашістів і примусити газети відповідних виборчих округ заняти потрібну позицію. Вирішено також вжити вчасно заходів, щоб примусити виборців голосувати на фашістських кандидатів. Тих, що ставитимуть опір, усунути від виборів.

У кожній громаді гадають призначити окремого виборчого агента. Останній набере собі помічників з таким розрахунком, щоб число їх дорівнювало десятій частині виборців. Виборні агенти приставляють надійних з тих, що голосують до урн, а ненадійних примушу-

ють відмовитися від участі у виборах.

Коментуючи це досить яскраве повідомлення, "Фінський Соціалдемократ" мляво доводить, що "уряд повинен вжити заходів", коли "замок Фінляндії" буде намагатися здійснити ці плани". З вимоги "замку Фінляндії" з гельсінгфорського муніципалітету усунено троє лівих діячів: у Б'ерке виключено двоє; в Іхті — виключено одного соціал-демократа.

БУНТ ВІЗНІВ У ПОЗНАНІ.

Недавно збунтувалися в'язні в тюрмі при вулиці Млинській у Познані. В'язні кричали і демонстрували владштовання й познанська поліція була безсила проти бунту. Тому заармували пожарну сторожу й так ледве їм удалось здусити бунтарів десь аж під вечір. Повідомляють, що причиною бунту подають в'язні ліхи тюремні харчі погане поведіння тюремної адміністрації.

Капіталізм робить з часописів капіталістичні підприємства, знаряддя наживи для багатів і знаряддя одурювання працюючих.

ГРОМАДА ВІННІПЕГСЬКОГО І ДООКОЛИЧНОГО РОБІТНИЧОГО ПЕРЕД-ВЕЛИКИМ БУДИНКОМ ПРИУТУ РОБІТНИЧОГО ЗАПОМОГОГО ТОВАРИСТВА В ПАРКДЕЙЛ, МАН., В ДЕНЬ ВІДКРИТТЯ В НЕДІЛЮ, 31 СЕРПНЯ 1930 РОКУ. НА БАЛКОНІ БУДИНКУ РОЗМІЩЕНА ОРКЕСТРА ВІННІПЕГСЬКОГО ВІД-ДІЛУ РЗТ І ПРОМОВЦІ, ЯКІ З БАЛКОНУ ВИГОЛОШУВАЛИ ПРОМОВИ.